

выполнить предварительную регистрацию студентов и назначение на их учетные записи прав доступа «Ассистент». После окончания тестирования учетные записи студентов удаляются, либо для сохранения их результатов, переназначаются права доступа на «Студент». Именно использование таких особенностей (установок) тестирования в рамках системы Moodle, позволяют успешно проводить массовую проверку знаний в процессе изучения курса или как итоговый зачет.

Список литературы

1. Андреев, А.В. Практика электронного обучения с использованием Moodle / А.В. Андреев, С.В. Андреева, И.Б. Доценко. – Таганрог : ТТИ ЮФУ, 2008. – 146 с.
2. Анисимов, А.М. Работа в системе дистанционного обучения Moodle : учеб. пособие / А.М. Анисимов // Moodle Center [Электронный ресурс]. – 2004. – Режим доступа : <http://moodle-center.ru/lib/anisimov-am-rabota-v-sisteme-distantionnogo-obucheniya-moodle-uchebnoe-posobie>. – Дата доступа : 26.03.2012.
3. Белозубов, А.В. Система дистанционного обучения Moodle : учеб.-метод. пособие / А.В. Белозубов, Д.Г. Николаев. – СПб.: СПбГУ ИТМО, 2007. – 108 с.
4. Moodle // Википедия – свободная энциклопедия [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://ru.wikipedia.org/wiki/Moodle>. – Дата доступа : 26.03.2012.

АКТЫВІЗАЦЫЯ ПАЗНАВАЛЬНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ ВУЧНЯЎ ТВОРЧЫМІ ЗАДАЧАМІ

*С.У. Якавенка
Мінск, УА «БДПУ імя М. Танка»*

Уводзіны. Праблема фарміравання агульнавучэбных уменняў і спосабаў дзейнасці з'яўляецца адной з самых актуальных у святле тых зменаў, якія адбываюцца ў школьнай адукацыі. Істотным паскаральнікам становіцца пераход да інфармацыйнага грамадства, калі кожны чалавек павінен пастаянна папаўняць свае веды, абнаўляць іх і самастойна асэнсоўваць. Найбольш прымальны шлях у гэтым кірунку заключаецца ў стварэнні ўмоў для развіцця інавацыйнага асяроддзя, у якім і павінны знаходзіцца вучні. Выхаванне патрэб у гэтым пачынаецца ў школе[1]. Метады і прыёмы навучання павінны быць накіраваны на выхаванне ў школьнікаў цікаўнасці, уменняў разважаць, аналізаваць, а не проста завучваць. Адным са сродкаў, якія дазваляюць павысіць матывацыю навучання, з'яўляюцца пазнавальныя фізічныя задачы.

Вынікі і іх абмеркаванне. Пабудова сістэмы пазнавальных задач па фізіцы, увядзенне іх у вучэбны працэс дазваляюць арганізаваць кіраванне развіццём пазнавальнай самастойнасці вучняў. Пазнавальная самастойнасць – гэта такая інтэлектуальная якасць асобы, якая ўключае ў сябе ўменне самастойна прымяняць атрыманыя веды ў новай сітуацыі, творча выкарыстоўваць засвоеныя спосабы дзейнасці і ствараць новыя. Гэтыя кампаненты знаходзяцца ў цеснай сувязі паміж сабой, уяўляюць адзінае цэлае, кожны з іх з'яўляецца асновай і лагічным завяршэннем другога. Так, прымяненне засвоеных спосабаў дзейнасці ў новых сітуацыях заўсёды носіць змястоўны характар, безумоўнай асновай якога з'яўляюцца веды і ўменні. Апошнія ў дадзеным выпадку трэба разглядаць як асноўныя сродкі гэтага прымянення,

як яго неабходныя і дастатковыя ўмовы. У той жа час у вучэбным пазнанні вынікам прымянення спосабаў дзейнасці з'яўляюцца новыя веды. Такім чынам, веды з інструмента прымянення і выкарыстання пераўтвараюцца ў прадукт гэтага прымянення. Аналагічна асновай і прадуктам творчай дзейнасці з'яўляюцца новыя веды і ўменні.

Пры рашэнні задачы вучню даводзіцца выкарыстоўваць цэлы спектр розных спосабаў дзейнасці [2]. Сюды адносяцца ўменні супастаўляць разнастайныя даныя ўмовы задачы, праводзіць адбор менавіта тых з іх, якія прыдатныя для дадзенага канкрэтнага выпадку, сачыць за логікай даследавання, пераносіць атрыманыя вынікі на больш агульныя выпадкі, ажыццяўляць доказ атрыманага рашэння і г.д. Усё гэта дасць станоўчыя вынікі толькі ў тым выпадку, калі алгарытм рашэння будзе падпарадкаваны пэўнаму парадку дзеянняў, якія вызначаюцца асноўнай праблемай задачы. Засвоеныя спосабы дзейнасці прадугледжваюць пэўную сістэму і менавіта ў рамках гэтай сістэмы становяцца сродкам дзейнасці па вырашэнні пастаўленай праблемы.

Наступным звяном у ланцугу сродкаў фарміравання пазнавальнай самастойнасці з'яўляецца творчая пошукавая дзейнасць, накіраваная на развіццё ўмення ствараць новыя спосабы рашэння задачы [3]. Такая дзейнасць прадугледжвае стварэнне складаных сістэм з шэрагу простых структур, выключэнне неістотнага і другараднага, аналіз з'явы ці сітуацыі, камбінаванне элементаў задачы і ўлік умоў, што пастаянна мяняюцца. Асновай творчай дзейнасці з'яўляецца ўменне выкарыстоўваць пэўную выпрацаваную структуру ў новых варыянтах, а таксама пашырэнне абласцей яе прымянення.

Практыка паказвае, што да рысаў творчай дзейнасці, апрача вышэйпрыведзеных, можна аднесці і ажыццяўленне пераўтварэння асноўнай задачы ў прамежкавыя, выяўленне адпаведнасці паміж кожным канкрэтным крокам рашэння і агульным планам рашэння, правядзенне доказу атрыманага выніку.

Тут важны наступны момант: ні характар дзейнасці, ні парадак дзеяння не вызначаюцца засвоенымі раней ведамі і ўменнямі. Дзейнасць таго, хто рашае, абумоўліваецца асаблівасцямі самой задачы, якія можна разглядаць у выглядзе аб'ектыўнага фактару дзейнасці, цесным чынам звязанага з суб'ектыўным – мысліцельным і паняццёвым апаратам. Апошні характарызуецца наяўнасцю мноства іншых ведаў і ўменняў. Таму той, хто рашае, вымушаны рабіць адбор патрэбных менавіта ў дадзены момант ведаў і спосабаў дзейнасці. Калі аказваецца, што некаторыя веды і ўменні не выяўляюцца ці яны не актуалізаваны, то працэс рашэння нацэльваецца на самастойнае атрыманне гэтых ведаў і запаўненне гэтага прабелу.

У працэсе школьнага навучання часта сустракаюцца такія сітуацыі, калі новыя веды, сувязі аб'екта фарміруюцца пры выкарыстанні вядомых ужо спосабаў дзейнасці, напрыклад, доказ метадам ад процілеглага, як у выпадку высвятлення асаблівасцяў электрамагнітных з'яў па іх спецыфічных праяўленнях, выяўлення прычын, якія прывялі да неабходнасці перагляду поглядаў на прыроду святла і г.д. Тут пазнавальная самастойнасць праяўляецца менавіта ў выбары і пераносе вядомага спосабу дзейнасці на новыя задачы, у выяўленні сувязі паміж новымі ведамі пра аб'ект і асноўнымі элементамі рашэння [4].

Такім чынам, пазнавальная самастойнасць уяўляе сабой двухузроўневую сістэму. Першы ўзровень характарызуецца авалоданнем пэўнай сістэмай разумовых дзеянняў, здольнай да ўстанаўлення сувязяў паміж

аб'ектамі, зыходзячы з раней разгледжаных аналагічных сувязяў. Адметнай рысай другога ўзроўню з'яўляецца ўстанаўленне новых, раней невядомых сувязяў. Пры гэтым, калі для дасягнення першага ўзроўню дастаткова засваення гатовых ведаў і ўменняў, то другі ўзровень у якасці дастатковай і неабходнай умовы павінен выкарыстоўваць вопыт пошукавай работы, якая заключаецца ва ўменні рашаць пошукавыя пазнавальныя задачы.

Заклучэнне. Прымяненне ў вучэбным працэсе пазнавальных задач павышае яго эфектыўнасць і забяспечвае фарміраванне пазнавальнай самастойнасці вучняў, калі ажыццяўляецца сістэматычная педагагічная дзейнасць у наступных накірунках: выхаванне ў школьнікаў адказнасці ў адносінах да вынікаў вучэбнай дзейнасці; актывізацыя вучэбнага пазнання; узаемасувязь мэт і задач навучання з працэсамі самастойнай падрыхтоўкі і самаадукацыі; авалоданне шляхамі рашэння пазнавальных задач і самастойнага аналізу атрыманага выніку.

Спіс літаратуры

1. Гузеев, В.В. Познавательная самостоятельность учащихся и развитие образовательной технологии / В.В. Гузеев. – М.: НИИ школьных технологий, 2004. – 128 с.
2. Орлов, В.А. Продуктивная познавательная деятельность при решении физических задач / В.А. Орлов // Физика в школе. – 2008. – №5. – С. 19 – 23.
3. Алехина, Т.Н. Управление исследовательской деятельностью учащихся в процессе обучения физике в профильных классах / Т.Н. Алехина, Л.И.Силина // Физика в школе. – 2009. – №1. – С. 14 – 18.
4. Физика. Теория и технология решения задач / под. ред. В.А. Яковенко. – Минск: ТетраСистемс, 2003. – 558 с.

СОЗДАНИЕ УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКОГО КОМПЛЕКСА ПО КУРСУ ФИЗИКИ «МЕХАНИКА»

*В.П. Яковлев, А.М. Аверьянова
Витебск, УО «ВГУ им. П.М. Машерова»*

Изменение образовательных ориентиров, нацеленных не только на формирование всесторонних знаний, но и на воспитание творческой личности, способной к продуктивной учебной деятельности, явилось основанием для реформирования сферы образования и создания новой динамичной образовательной системы. Одним из приоритетных направлений в этой области является широкое внедрение электронных технологий в учебный процесс. Применение таких технологий в образовании позволит поднять образовательный процесс на качественно новый уровень.

Электронный продукт, по существу, содержит в себе весь комплекс методических материалов, необходимых для освоения курса и в отличие от книг, может реализовать основные классические компоненты учебного процесса – получение теоретических знаний, приобретение практических навыков и умений, а также позволяет проводить своевременную аттестацию.

Примером подобного электронного продукта является учебно-методический комплекс по курсу физики «Механика».

Данный учебный комплекс предназначен для:

- использования в качестве виртуального учебника по курсу физики «Механика»;